

Półroczny bilans nastrojów społecznych

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W naszych badaniach wskaźnikami nastrojów społecznych są m.in. oceny i prognozy sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce, a także poziomu życia respondentów i ich rodzin oraz kondycji zakładów pracy, w których pracują ankietowani. Aby syntetycznie oddać dynamikę zmian nastrojów, ich półroczny bilans prezentujemy w postaci średnich ocen na pięciopunktowej skali od -2 do +2¹.

SYTUACJA POLITYCZNA

Mimo iż **oceny aktualnej sytuacji politycznej** w Polsce w ciągu całego pierwszego półrocza 2022 roku były jednoznacznie krytyczne, to w okresie od marca do czerwca były one znacząco lepsze niż w pierwszych dwóch miesiącach tego roku. Ich skokowa (znacząca statystycznie) poprawa nastąpiła w marcu br., a więc tuż po zbrojnej inwazji Rosji na Ukrainę, która spotkała się ze zgodną reakcją niemal całej polskiej klasy politycznej i odsunęła na dalszy plan krajowe spory polityczne. W następnych miesiącach oceny stopniowo nieznacznie się pogarszały, ale do czerwca pozostawały powyżej poziomu z początku roku.

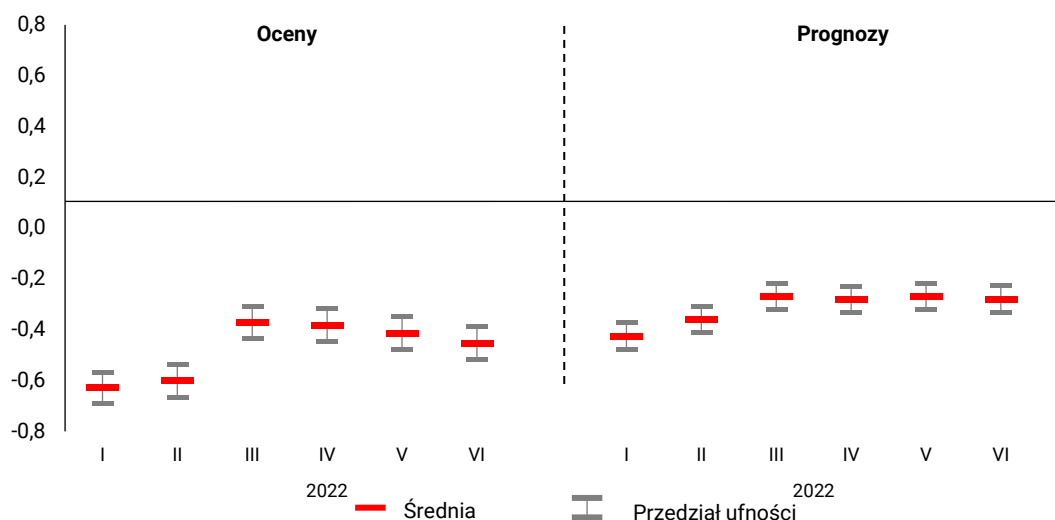
W ciągu pierwszego kwartału br. z miesiąca na miesiąc poprawiały się nieco **prognozy dotyczące rozwoju sytuacji politycznej** w Polsce w ciągu najbliższego roku od momentu badania, by następnie od marca ustabilizować się na poziomie istotnie wyższym niż notowany w styczniu. Warto dodać, iż ujemne wartości tego wskaźnika wynikają ze znacznej przewagi liczebnej pesymistów nad optymistami, choć przez całe półrocze największa część badanych przewidywała, że w ciągu roku od momentu badania sytuacja polityczna w naszym kraju się nie zmieni².

---

¹ Prezentowane dane pochodzą z badań „Aktualne problemy i wydarzenia” realizowanych od stycznia do czerwca 2022 roku.

² Zob. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w czerwcu”, czerwiec 2022 (oprac. B. Roguska).

RYS. 1. Sytuacja polityczna w Polsce w pierwszej połowie 2022 roku

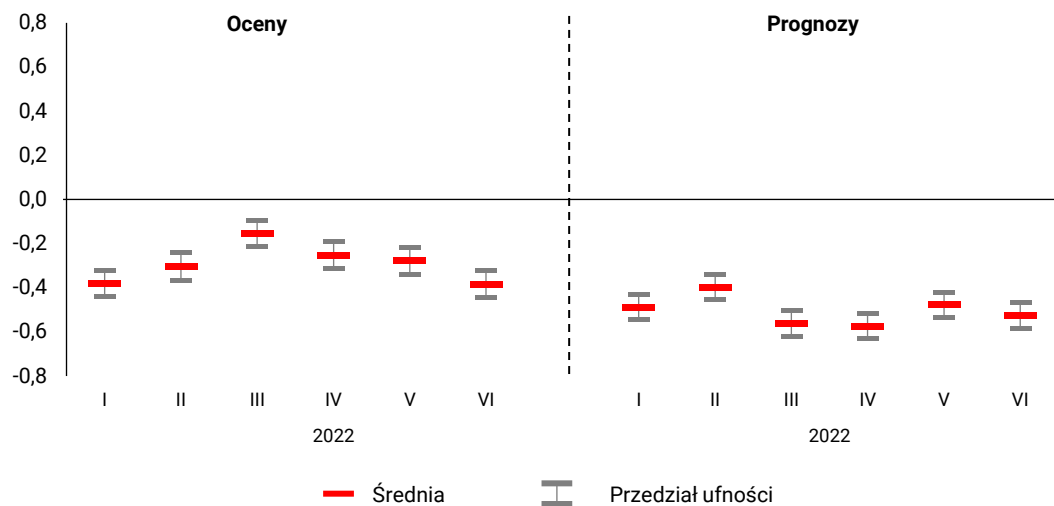
Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

SYTUACJA GOSPODARCZA

W pierwszym kwartale br. **oceny aktualnej sytuacji gospodarczej** w Polsce systematycznie się poprawiały. Znaczący wzrost średniej ocen nastąpił pomiędzy lutym a marcem, kiedy nastąpiło ich apogeum w analizowanym okresie. Od kwietnia zaczął się jednak trend spadkowy i czerwcowe oceny wróciły do poziomu ze stycznia br.

Pomiędzy styczniem a lutym nastąpiła też nieznaczna poprawa prognoz **rozwoju sytuacji gospodarczej** na najbliższy rok od momentu badania. W marcu w porównaniu z lutym odnotowaliśmy jednak ich znaczące pogorszenie. Mimo nieznacznej majowej poprawy wartości tego wskaźnika w maju i czerwcu pozostawały na poziomie ze stycznia br.

RYS. 2. Sytuacja gospodarcza w Polsce w pierwszym półroczu 2022 roku

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

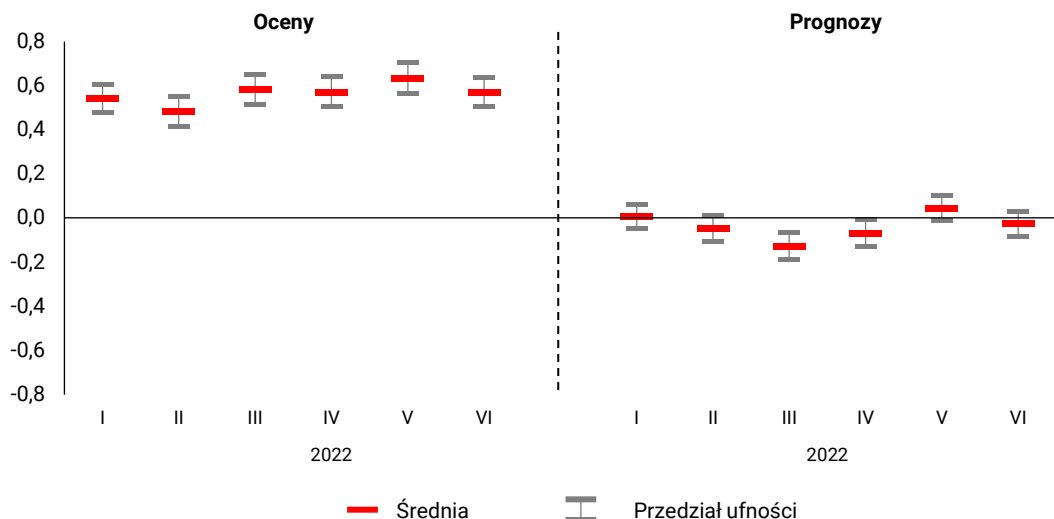
Oceny aktualnej sytuacji w zakładach pracy w pierwszym półroczu br. były stabilne (comiesięczne zmiany średnich ocen nie były istotne statystycznie) i wyraźnie pozytywne.

Na stabilność kondycji zakładów pracy wskazują także **przewidywania** dotyczące rozwoju sytuacji w nich. Pracujący zarobkowo respondenci w większości wyrażali w tym okresie przekonanie, że sytuacja w ich miejscu pracy w ciągu najbliższego roku od momentu badania pozostanie bez zmian³, co przełożyło się na bliskie zeru wartości syntetycznego wskaźnika prognoz. Również w tym przypadku comiesięczne zmiany wskaźnika nie były istotne statystycznie.

³ Zob. komunikat CBOS „Nastroje na rynku pracy w pierwszej dekadzie czerwca”, czerwiec 2022 (oprac. B. Badora).

RYS. 3. Sytuacja w zakładach pracy respondentów w pierwszym półroczu 2022 roku

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO*

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników i pomagających im członków rodzin oraz emerytów, rencistów, studentów i pełnoletnich uczniów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

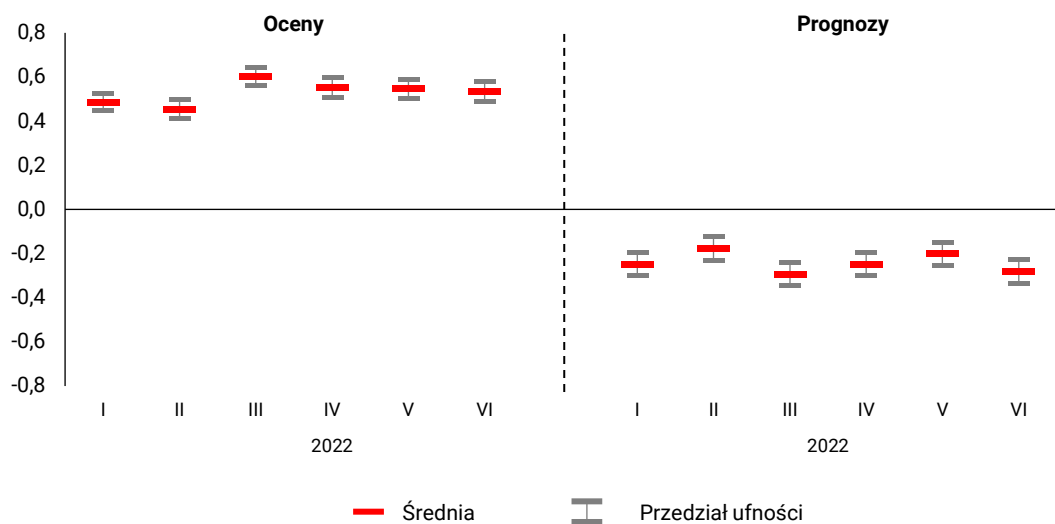
POZIOM ŻYCIA

Oceny aktualnego poziomu życia respondentów i ich rodzin przez całe pierwsze półrocze były dość jednoznacznie pozytywne. W marcu nastąpiła ich znacząca poprawa w stosunku do stycznia i lutego, a następnie stabilizacja. Minimalne, nieistotne w ujęciu comiesięcznym, spadki w drugim kwartale spowodowały jednak na koniec półrocza powrót tego wskaźnika do poziomu z początku roku.

Mimo iż w przypadku **prognoz** przez całe półrocze największa część badanych deklarowała, że w ich opinii za rok im i ich rodzinom będzie się żyło tak samo jak w momencie badania, to znacznie większe odsetki pesymistów niż optymistów⁴ przełożyły się na to, że syntetyczny wskaźnik przez cały ten okres przyjmował wartość ujemną. Po niewielkiej poprawie między styczniem a lutym w marcu w stosunku do lutego nastąpił istotny statystycznie spadek wartości wskaźnika prognoz do poziomu zbliżonego do notowanego w styczniu br. Mimo nieznacznych wahań poziom ten utrzymał się do końca półrocza.

⁴ Por. przypis 2.

RYS. 4. Poziom życia respondentów i ich rodzin w pierwszej połowie 2022 roku

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

***

Analiza comiesięcznych danych z pierwszego półrocza 2022 roku pokazuje negatywną dynamikę ocen aktualnej sytuacji gospodarczej w Polsce w drugim kwartale. W mniejszym stopniu dotyczy to też ocen aktualnej sytuacji politycznej. Trend ten pojawił się po odnotowanej w marcu poprawie. Bardziej stabilne były w tym okresie oceny aktualnej sytuacji w zakładach pracy i poziomu życia respondentów i ich rodzin. Ponadto aktualna sytuacja własna oraz sytuacja w zakładach pracy to obszary, w których generalnie dominowały oceny pozytywne. Jednak w obu tych przypadkach przez całe półrocze wartości syntetycznych wskaźników prognoz były na wyraźnie niższym poziomie niż oceny sytuacji aktualnej. We wszystkich obszarach – za wyjątkiem przyszłej sytuacji zakładów pracy – przez całe półrocze w prognozach znacznie bardziej zaznaczał się pesymizm niż optymizm. W odniesieniu do zakładów pracy dominowało natomiast przewidywanie utrzymania *status quo*, a – za wyjątkiem okresu od marca do maja – odsetki pesymistów i optymistów były do siebie zbliżone.

Opracowała

Barbara Badora